

General Considerations on European and National Regulations on Environmental Protection

[Considerații generale privind reglementările europene și naționale în protecția mediului]

Doina GURIȚĂ¹

¹ Lecturer Ph.D., "Petre Andrei" University of Iași, Romania, e-mail: doinagurita@yahoo.com

Abstract

In this article, I will consider the regulations that have as their object the protection, conservation and development of natural or artificial factors of the environment. In order to penetrate the theme of this chapter, I consider it necessary to exemplify the concept of environment. For the European Union, the notion of environment is explained as the set of elements that, in the complexity of their relationships, constitute the framework, the means and the conditions of human life, those that are, or those that are not felt. In other words, the notion of environment refers, in principle, to everything that surrounds man, respectively to the artificial environment and the natural environment. Here too, the concept of environmental protection must be brought into consideration, which is closely linked to the notion of the surrounding environment. "Environmental protection aims to preserve ecological balance by avoiding pollution, in order to maintain and improve the quality of natural factors, the natural values of the country, and to ensure better living and working conditions for current and future generations in the sense of the law, ecological balance represents the relatively stable relationship created over time between different groups of plants, animals and microorganisms, as well as their interaction with the environmental conditions in which they live".

Keywords: ecological balance; protection natural factors; animals and microorganisms.

How to cite: Guriță, D. (2026). General Considerations on European and National Regulations on Environmental Protection. *Anuarul Universității "Petre Andrei" din Iași, Fascicula: Drept, Științe Economice, Științe Politice*, 36, 192-200.
<https://doi.org/10.63331/upalaw/36/18>

Introducere

Apariția și dezvoltarea reglementărilor juridice privind mediul

Potrivit art. 5 din Legea nr. 9/1973, mediul înconjurător este definit ca fiind „totalitatea factorilor naturali, ai celor creați prin activități umane care, în strânsă interacțiune, influențează echilibrul ecologic, determină condițiile de viață pentru om și dezvoltarea societății”.

Trebuie știut faptul că protecția mediului se bazează pe descoperirea cauzelor care îl afectează și evitarea acestora, reducerea consecințelor și eliminarea lor.

În ultimă instanță, scopul principal al protecției mediului și ecosistemelor este ocrotirea omului însuși, a vieții acestuia.

„Protecția mediului are ca scop păstrarea echilibrului ecologic prin evitarea poluării, în vederea menținerii și ameliorării calității factorilor naturali, a valorilor naturale ale țării, asigurarea unor condiții de viață și de muncă tot mai bune generațiilor actuale și viitoare. În înțelesul legii, echilibrul ecologic reprezintă raportul relativ stabil creat în decursul vremii între diferite grupe de plante, animale și microorganisme, precum interacțiunea acestora cu condițiile mediului în care trăiesc”¹.

Oamenii au adoptat norme de conduită socială încă din cele mai vechi timpuri, însă conceptul de ocrotire a naturii apare mai târziu, referindu-se la unele principii cum ar fi cele filosofice, religioase sau administrative.

Într-o faza incipientă, preocuparea pentru ocrotirea naturii poate fi sesizată încă din antichitate.

Astfel, putem da drept exemplu pe împăratul Asoka, 242 î.e.n, India, care a dispus prin lege ocrotirea peșterilor, animalelor și pădurilor, prin înființarea unor rezervații naturale.

De remarcat este faptul că problemele mediului au fost percepute exclusiv multă vreme ca simple probleme ale poluării aerului, apei și solului, prin deșeurile industriale și casnice, în măsura în care acestea influențează negativ sănătatea omului.

Având în vedere istoria bogată, pe plan internațional, în ceea ce privește preocuparea omului pentru natură, mă voi referi la un alt pas important în vederea acestuia și anume înființarea celebrului Yellow-Stone Park din anul 1872, din Munții Stâncoși, cu cele 3000 de gheizere, care este considerat cea mai frumoasă rezervație din lume.

Trebuie amintită aici și Prima Conferință Mondială în domeniul protecției mediului, din 5-16 iunie, anul 1972, cu participarea delegațiilor din 114 state, între care și România. Cel mai important document adoptat în cadrul Conferinței a fost Declarația asupra mediului.

De menționat aici este și Planul de acțiune pentru mediu.

În anul 1992, 3-14 iunie, Rio de Janeiro, a doua Conferință Mondială privind mediul și dezvoltarea a fost cea mai mare reuniune la nivel înalt din secolul trecut, aici fiind adoptate *Declarația de la Rio*, *Agenda 21*, *Convenția asupra biodiversității*, *Acordul asupra Climei*, *Convenția-cadru privind schimbările climatice*, *Declarația privind pădurile*, *Declarația privind deșertificarea*.

Dacă avem în vedere aceste aspecte pe plan național, observăm că și inițiativele românești privind ocrotirea naturii sunt vechi și valoroase.

De asemenea, anii 1930-1949 trebuie menționați deoarece această perioadă este caracterizată de încununarea cu succes a eforturilor naturaliștilor pentru legiferarea protecției naturii, prin adoptarea **Legii privind monumentele naturii**.

¹ Mircea Duțu, *Dreptul Mediului*, Editura Economică, București, 1996, p. 41.

Consider că de mare importanță este perioada anilor 1949-1964, deoarece se caracterizează prin preocupări ale legiuitorului pentru ocrotirea naturii și apare primul Cod penal, primul Cod silvic și o serie de legi care priveau poluarea.

Un moment important îl constituie dezvoltarea legislației privind protecția mediului înconjurător după Al Doilea Război Mondial. Astfel, la 17 octombrie 1950 s-a elaborat o lege de ocrotire a naturii, prin Decretul nr. 237, completată cu un Regulament de aplicare aprobat prin **Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 518** din 1954.

Ocrotirea naturii devine o problemă de stat

După anul 1990, se poate vorbi deja despre apariția **Legii protecției mediului (Legea nr.137/1995), Legea apelor, Legea privind desfășurarea în siguranță a activității nucleare**, precum și aderarea/ratificarea masivă de către România a convențiilor și tratatelor internaționale.

Legea 137/1995 privind protecția mediului este actul normativ în baza căruia urmează a se emite legi speciale noi sau revizuite. Legea este structurată în șase capitole și două anexe.

Cele șase capitole au în vedere principiile și dispozițiile generale, reglementarea activităților economice și sociale cu impact asupra mediului, protecția resurselor naturale și conservarea biodiversității, atribuții și răspunderi, sancțiuni și dispoziții tranzitorii și finale.

De menționat este că obiectivul legii îl constituie reglementarea protecției mediului în România, ca obiect de interes public major, pe baza principiilor și elementelor strategice care conduc la dezvoltarea durabilă a societății.

Legea apelor nr. 107/1996 cuprinde dispoziții generale, regimul de folosire al apelor, gospodărirea apelor, controlul acțiunilor de gospodărire a apelor, mecanismul economic în domeniul apelor, sancțiuni și dispoziții tranzitorii și finale.

După cum se poate observa, ocrotirea mediului înconjurător a devenit în prezent o necesitate recunoscută în toate statele lumii. Au luat ființă o serie de organizații internaționale precum Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii, Fondul Mondial pentru Natura Sălbatică, Programul Omul și Biosfera.

După anul 1989, mass-media a jucat un rol important, informând publicul larg despre imensele daune aduse mediului și problemele din acest domeniu cu care urmează să se confrunte toate statele.

După cum am văzut mai sus, Comunitatea Europeană a adoptat o gamă largă de măsuri legislative vizând protejarea mediului și corectarea efectelor poluării, cel mai frecvent pe calea directivelor care au fixat norme de emisie și de calitate a mediului.

Legislația comunitară în materie de mediu constituie astăzi un punct de referință pentru numeroase state și este un model concret de colaborare supranațională încununat de succes.

Așa cum am precizat și anterior, prima etapă a acțiunii politico-juridice comunitare a mediului s-a axat, mai ales, pe adoptarea unor reglementări sectoriale, vizând ocrotirea anumitor factori de mediu și activități de reparare. Ca atare, reglementările au urmărit limitarea prezenței anumitor substanțe poluante în diverse materii, prin stabilirea conținutului și concentrațiilor maxime ale acestora.

Din cele menționate anterior, observăm că protecția mediului este, așa cum prevede art. 1 din O.U.G. nr.195/2005, obiectiv de interes public major, iar statul intervine în mod direct în relațiile sociale.

Iată câteva definiții: profesorul Ernest Lupan definește dreptul mediului ca fiind „acea ramură în sistemul nostru juridic care înmănunchează normele juridice care reglementează relațiile dintre persoane, formate în legătură cu protecția mediului”².

Profesorul Mircea Duțu consideră că „dreptul mediului reprezintă, în abstract, ansamblul reglementărilor juridice și instituțiile stabilite în vederea protecției, conservării și ameliorării mediului, conform obiectivelor de dezvoltare durabilă”³.

O definiție dezvoltată ne este oferită de către doamna profesor Daniela Marinescu care subliniază că „dreptul mediului este constituit din ansamblul complex al normelor juridice care reglementează relațiile care se stabilesc între oameni, privind atitudinea lor față de mediu, ca element vital și suport al vieții, în procesul folosirii în scopuri economice, sociale și culturale a componentelor sale, naturale și artificiale, precum și relațiile legate de protecția, conservarea și dezvoltarea lor durabilă”⁴.

Conștientizarea imperativului ecologic și dezvoltarea gândirii a făcut posibilă trecerea de la simplele reglementări privind conservarea naturii și combaterea poluării la dreptul mediului, de la un ansamblu de norme juridice privind mediul la un corpus juridic pentru mediu.

S-a pornit de la lucruri esențiale precum instituirea unor serii de reglementări tehnico-juridice referitoare la unele substanțe și produse chimice sau alte produse care, prin natura lor, pot afecta negativ mediul, domeniul nuclear, regimul materialelor explozive în economie, regimul substanțelor și produselor toxice etc.

Un moment important al perioadei de tranziție l-a constituit adoptarea noii legi privind protecția mediului (nr. 137/1995, după legea-model elaborată sub egida Consiliului Europei), concepută ca o lege-cadru în materie, care a consacrat noua concepție și noile principii ale acțiunii publice în domeniu, de sorginte occidentală, și stabilea baza juridică a viitoarelor reglementări sectoriale.

Pentru prima dată era recunoscut „tuturor persoanelor dreptul la un mediu sănătos” (art. 5) și se institua un regim special al răspunderii pentru prejudiciu ecologic, iar organizațiilor neguvernamentale li se recunoștea dreptul la acțiune în justiție pentru conservarea mediului.

În lumea în care trăim astăzi, este simplu de observat faptul că avem nevoie de o misiune care să ne ajute să adăugăm calității vieții dimensiunea ecologică. Prin această misiune trebuie asigurat un mediu sănătos.

Astfel spus, dreptul mediului a devenit un drept al prezentului și, mai ales, unul al viitorului.

Evoluția strategiei comunitare europene în domeniul mediului

Rapoartele mai recente arată totuși că prezența normelor și standardelor de mediu din cadrul *acquis*-ului va contribui la îmbunătățirea calității aerului și apei, va spori eficiența managementului deșeurilor și va întări protecția zonelor naturale.

Se poate aprecia că, odată cu europenizarea, s-au luat măsuri pentru a îmbunătăți competențele legislative și administrative ale resurselor umane naționale din domeniul politicilor de mediu.

² Ernest Lupan, *Dreptul mediului*, Universitatea Independentă „Dimitrie Cantemir”, Cluj-Napoca, 1993, p. 121.

³ Mircea Duțu, *Tratat de dreptul mediului*, ediția a III-a, Editura C. H. Beck, București, 2007, p. 141.

⁴ Daniela Marinescu, *Tratat de dreptul mediului*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2007, p. 55.

Anii care au urmat după căderea regimurilor comuniste în 1989 se disting prin eforturile făcute de a elimina autoritarismul și daunele aduse mediului.

Exemplele privitoare la mediu includ programul PHARE de înfrățire și LIFE.

În anii ce au urmat, statele s-au concentrat asupra pe susținerea negocierilor și pe armonizarea legislației și a politicilor de reglementare cu directivele UE.

Este important faptul că UE a reformat sistemul de elaborare a politicilor de mediu pentru statele din Europa.

De-a lungul timpului, dar mai ales de la adoptarea, în 1987, a Actului Unic European, competențele Comunității Europene în elaborarea politicilor de mediu au crescut enorm.

În prezent, politica de mediu în statele membre este guvernată de peste 300 de legi și directive privind protecția mediului.

În ansamblu, metoda de reglementare în dreptul mediului este chemată să răspundă la întrebarea modului în care sunt create normele juridice de drept al mediului și procedeele tehnice de construcție normativă utilizate în activitatea de legiferare, pornind de la constantele comune și generale ale dreptului și anume relațiile sociale, obligațiile juridice instituite prin normele de drept și sancțiunile.

Ca regulă generală, observăm că dezvoltarea durabilă a devenit un produs politic prioritar asumat juridic al Uniunii Europene începând cu anul 1997, prin tratatul **de la Maastricht**.

În anul 2001, Consiliul European de la Goteborg a **adoptat Strategia de dezvoltare durabilă a Uniunii Europene**, căreia i-a fost adăugată o dimensiune externă la Barcelona, în anul 2002.

În anul 2005, Comisia Europeană a demarat un proces de revizuire a strategiei, astfel documentul a evidențiat și unele aspecte despre efectele negative asupra mediului.

Responsabilitatea pentru implementarea strategiei revine Uniunii Europene și statelor membre, implicând toate componentele instituționale la nivel comunitar și național.

Este subliniată, de asemenea, importanța unei strânse colaborări cu societatea civilă, partenerii sociali, comunitățile locale și cetățenii pentru atingerea obiectivelor dezvoltării durabile.

În acest scop, sunt identificate patru obiective-cheie:

- protecția mediului, prin măsuri care să permită disocierea creșterii economice de impactul negativ asupra mediului;
- echitatea și coeziunea socială, prin respectarea drepturilor fundamentale, diversității culturale;
- prosperitatea economică, prin promovarea cunoașterii;
- îndeplinirea responsabilităților internaționale ale UE prin promovarea instituțiilor democratice în slujba păcii.

Se poate spune că aceste strategii sunt un fel de instrumente ajutătoare, care vin să completeze instrumentele standard și care acționează ca stimulente în vederea adoptării de măsuri pentru protecția mediului. Astfel, este vorba despre:

- Dezvoltare durabilă;
- Programul de promovare a ONG-urilor active în domeniul protecției mediului;
- Politica integrată a produselor (PIP);
- Acordurile voluntare de protecția mediului și reducerea poluării;
- Taxele și impozitele de mediu în cadrul Pieței Unice;
- Strategia europeană de mediu și sănătate.

Aducând în discuție dezvoltarea durabilă, aici este important de precizat că **Strategia Uniunii Europene pentru dezvoltare durabilă** a fost adoptată în anul 2001. Este o strategie pe termen lung ce concentrează politicile de dezvoltare durabilă în domeniile economic, social și protecția mediului.

Astfel, „Prin cadrul de dezvoltare inițiat în 2001 au fost identificate 4 priorități:

a) schimbarea climatică și utilizarea energiei curate (adică a surselor de energie ce nu dăunează mediului); b) sănătatea publică; c) gestionarea responsabilă a resurselor naturale; d) sistemele de transport și utilizarea terenurilor”⁵.

Referitor la programul de promovare a ONG-urilor active în domeniul protecției mediului, putem spune că acest program este important prin prisma faptului că are la bază **Decizia 466/2002/EC din martie 2002** și funcționează ca un instrument financiar. Rolul lui de stimulant este materializat prin acordarea de subvenții ONG-urilor active în domeniul protecției mediului, pe baza unor propuneri trimise de acestea.

Criteriile de acordare a premiilor promovează educația pentru protecția mediului și sprijinirea implementării legislației comunitare de mediu.

Politica integrantă a produselor are la bază Cartea verde a unei politici integrate a produselor și există ca strategie începând din iunie 2003, odată cu adoptarea de către Comisie a comunicării aferente.

PIP urmărește să minimizeze degradarea pe care unele produse o cauzează mediului.

Principiile de bază ale acestei strategii sunt:

- a) gândirea din perspectiva ciclului de viață al produselor;
- b) implicarea pieței prin crearea de stimulente în vederea încurajării cererii și ofertei;
- c) implicarea părților interesate;
- d) actualizarea și dezvoltarea continuă;
- e) crearea de instrumente variate.

În ceea ce privește acordurile voluntare de mediu, acestea există ca strategie declarată în urma unei Comunicări a Comisiei și reprezintă o formă de co-reglementare, cu rolul de a sprijini implicarea activă și responsabilizarea agenților economici față de protecția mediului.

Una din cele mai importante strategii este **Strategia europeană de mediu și sănătate**. Această strategie este și cea mai recentă în domeniu și are în vedere relația complexă și direct cauzală existentă între poluarea, schimbarea caracteristicilor mediului și sănătatea umană. Dezvoltarea acestei strategii are la bază 5 elemente cheie, printre care și faptul că va fi fundamentată științific și va analiza interacțiunile complexe dintre diverși poluanți și organismul uman și își propune să crească gradul de informare și responsabilizare a părților.

Este important să aducem în discuție și politicile comunitare în anumite domenii de protecție a mediului. Astfel, în continuare mă voi referi la strategiile comunitare în domeniul managementului deșeurilor, în cea a poluării prin zgomot, în domeniul poluării apei, a aerului, protecția naturii. Referitor la prima strategie, se poate observa că politica în domeniul managementului deșeurilor implică, în principiu, trei aspecte, printre care eliminarea la sursă a deșeurilor, prin îmbunătățirea procesului de creare a produsului, încurajarea reciclării și re folosirii deșeurilor, reducerea poluării cauzate prin incinerarea deșeurilor.

⁵ Ioan Oroian, *Politici și legislație de mediu comunitar*, Cluj-Napoca, Mediamira, 2006, p. 25.

Despre managementul controlat al deșeurilor periculoase, constatăm că, prin Directiva Consiliului privind deșeurile periculoase⁶, obiectivul constă în valorificarea și depozitarea acestei categorii de deșeuri. Conform acestei directive, statele membre trebuie să se asigure că deșeurile periculoase sunt înregistrate și identificate.

Comunitatea a dezvoltat treptat și politica sa în privința poluării prin zgomot. Principala preocupare a strategiei comunitare din acest domeniu de protecție a mediului a fost multă vreme aceea de a impune limite maxime pentru zgomotul produs de anumite tipuri de echipamente sau instalații.

În prezent, măsurile se referă la perfecționarea acurateții standardizării datelor pentru a spori coerența diferitelor acțiuni. Au fost luate în acest sens măsuri pentru crearea unui grup de experți în domeniu.

Un lucru important s-a întâmplat în anul 2000, când a fost adoptată Directiva referitoare la Evaluarea și Managementul Zgomotului din Mediu, având ca scop asigurarea unei baze comune prin abordarea poluării sonore în cuprinsul U.E. Principiile de bază ale acestei măsuri se referă la monitorizarea poluării aerului, informarea și consultarea publicului privind expunerea la zgomot și efectele sale etc.

Dacă vorbim despre **Strategia comunitară în domeniul poluării apei**, vom vedea că și în această arie de protecție a mediului activitatea legislativă comunitară a fost destul de intensă. Altfel spus, se poate observa că directivele adoptate la nivel comunitar abordează problema calității apei din diferite unghiuri. Ele se referă la controlul emisiilor de substanțe periculoase, dar și la obiective privind calitatea apei.

Dacă ne îndreptăm atenția asupra obiectivelor privind calitatea apei, observăm că directivele care reglementează calitatea mediului acvatic se referă în mod specific la apa potabilă și menajeră și nu au stabilit un cadru comprehensibil al politicii în acest domeniu. Ulterior însă, mai precis începând cu anul 1995, instituțiile comunitare au început să adopte o abordare integratoare, globalistă a managementului apei, în acest sens fiind emisă Directiva cadru privind calitatea în domeniul apei, menită să promoveze utilizarea durabilă a resurselor de apă.

Mai departe, mă voi referi la **Strategia comunitară în domeniul poluării aerului**.

În primul rând, este important să cunoaștem că îmbunătățirea calității aerului este o prioritate mondială. Datorită importanței sale, se poate observa că i-a fost acordată o atenție specială și în spațiul comunitar. Drept urmare, apar Convenția cadru a ONU asupra schimbărilor climatice (1992) și Protocolul de la Kyoto (1997). Totodată, în anii 1980, Comunitatea adopta primele directive ce introduceau standarde pentru fum, dioxid de sulf, de azot, dar și pentru plumbul din atmosferă.

Uniunea Europeană s-a implicat și în problemele mai largi legate de poluarea aerului, și anume poluarea transfrontalieră și internațională. Dovadă acestui fapt stă, încă din 1988, **Directiva privind uzinele mari de combustie**, care stabilea limite specifice pentru fiecare stat membru în ceea ce privește emisiile de dioxid de sulf și dioxid de nitrogen realizate în urma proceselor de ardere a combustibililor fosili.

Un pas important a fost și adoptarea Directivei privind prevenirea și controlul integrat al poluării, din anul 1996, având ca obiectiv reglementarea poluării din următoarele categorii de procese:

- industria energetică;
- producerea și procesarea metalelor;

⁶ Directiva 91/689/CEE din 1991 amendată de Directiva Comisiei 94/31/EC din 27 iulie 1994.

- industria minereurilor;
- industria chimică.

Scopul esențial al directivei este de a garanta că autoritățile competente din statele membre reglementează procesele pentru a se asigura că toate măsurile preventive corespunzătoare împotriva poluării au fost adoptate.

Dacă ne referim la următoarea strategie, și anume **Strategia comunitară în domeniul protecției naturii**, aici vom vedea că termenul cheie întâlnit este „dispariție”.

După cum știm, în Europa circa 1000 de specii de plante și mai mult de 150 de specii de păsări sunt pe cale de dispariție. Pentru a veni în ajutorul rezolvării acestei probleme, legislația comunitară a introdus mai multe măsuri de protejare a vieții sălbatice, fiind vizate în special specii cum ar fi păsările sălbatice, focile, delfinii, balenele, dar și măsuri ce vizează protejarea habitatelor naturale.

Cele mai importante directive în acest domeniu sunt **Directiva Habitate** și **Directiva Păsări**. Conform primei reglementări, fiecare stat membru a stabilit pentru teritoriul propriu o listă de Aree Speciale de Conservare, considerate a avea o importanță potențială pentru UE și care se încadrează în Rețeaua Ecologică Europeană Natura 2000, rețea în care sunt incluse și Ariile Speciale de Protecție prevăzute de Directiva Păsări. Directiva Păsări cere statelor membre să aplice măsuri speciale pentru speciile rare sau pe cale de dispariție, ca și pentru cele migratoare. De asemenea, Directiva impune obligații legale stricte pentru menținerea populațiilor de păsări sălbatice la un nivel corespunzător cerințelor ecologice.

O altă strategie de mare folos este **Strategia comunitară în domeniul gestiunii riscurilor de accidente ecologice**. În scopul prevenirii și gestionării efectelor acestor accidente, Uniunea Europeană a adoptat un Program de acțiune privind protecția civilă, a cărui aplicare a fost extinsă până în 2004, și o Directivă privind prevenirea accidentelor industriale majore, iar pe plan internațional s-a alăturat statelor semnatare ale Convenției O.N.U. asupra impactului transfrontalier al accidentelor industriale.

De noutate este preocuparea ecologiștilor asupra riscurilor cauzate de organismele modificate genetic. În privința acestei îngrijorări, instituțiile comunitare au adoptat două directive⁷ menite a gestiona impactul potențial al organismelor modificate genetic asupra mediului.

Discutându-se tot mai des despre dezvoltarea durabilă, apare astfel și o strategie comunitară pentru atingerea acestui obiectiv al **dezvoltării durabile**. Scopul comun al dezvoltării durabile este definit în detaliu în capitolul asupra politicii de mediu din Tratatul CE (art. 174):

Noi toți trebuie să protejăm mediul, numai așa vom avea un organism sănătos, utilizând resursele naturale prudent și rațional. Trebuie luate măsuri la nivel internațional pentru a trata problemele de mediu foarte serios, cu strategii bine gândite.

Concluzii

De menționat este faptul că mediul natural trebuie văzut ca un întreg compus din resursele naturale minerale și resursele naturale vii.

Există o singură cale de depășire a crizei și anume armonizarea dezvoltării economico-sociale cu activitatea de protecție a mediului.

⁷ Directiva 90/220/CE și Directiva 2001/18/CE privind eliberarea intenționată de organisme modificate genetic, abordează un stil reglementativ precaut, adică toate produsele fac obiectul directivei până la o evaluare a riscului, iar eliberarea de astfel de produse trebuie aprobată în prealabil, pe termen limitat, fiind urmată de o nouă analiză a riscului.

Măsurile care se impun pentru rezolvarea problemei sunt măsuri de reconstrucție, de utilizare rațională a resurselor regenerabile, dar mai ales neregenerabile.

References

- Mircea Dușu, *Dreptul Mediului*, Editura Economică, București, 1996.
- Mircea Dușu, *Tratat de dreptul mediului*, ediția a III-a, Editura C. H. Beck, București, 2007.
- Mircea Dușu, „Despre necesitatea, conceptul și trăsăturile definitorii ale dreptului ecologic”, în *Revista română de drept*, nr. 5/1989.
- E. Lupan, *Dreptul mediului*, Universitatea Independentă „Dimitrie Cantemir”, Cluj-Napoca, 1993.
- Daniela Marinescu, *Tratat de dreptul mediului*, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2007.
- Ioan Oroian, *Politici și legislație de mediu comunitar*, Mediamira, Cluj-Napoca, 2006.
- Directiva 91/689/CEE din 1991 amendată de Directiva Comisiei 94/31/EC din 27 iulie 1994.
- Directiva 90/220/CE și Directiva 2001/18/CE privind eliberarea intenționată de organisme modificate genetic, abordează un stil reglementativ precaut, adică, toate produsele fac obiectul directivei până la o evaluare a riscului, iar eliberarea de astfel de produse trebuie aprobată în prealabil, pe termen limitat, fiind urmată de o nouă analiză a riscului.